

DE EILANDSRAAD VAN HET OPENBAAR LICHAAM BONAIRE

2de Begrotingswijziging van het Openbaar Lichaam Bonaire voor het dienstjaar 2024

2024

NOTA VAN WIJZIGING

No. 4

DE EILANDSRAAD VAN HET OPENBAAR LICHAAM BONAIRE

Het is noodzakelijk om enkele aanpassingen in de ontwerp 2de begrotingswijziging door te voeren.

Het betreft de volgende aanpassingen:

- 1) In de toelichting op de voorgestelde beleidsmatige begrotingswijzigingen zijn 3 fouten geslopen in de raming van deze wijzigingen op functie niveau die gerectificeerd dienen te worden. Het gaat hierbij om:
 - Het voornemen van het OLB om te investeren in het havenwezen voor een effectief en efficiënt beheer van onze haven ter economische bevordering van ons eiland. Deze is onterecht geraamd op functie 220 Zeehavens. Dit had functie 222, Verkeersmaatregelen te water moeten zijn.
 - Het voornemen van OLB om te investeren in een integrale veiligheidsfunctie binnen de organisatie die ondersteuning kan bieden aan de afzonderlijke bestuursorganen in het voorbereiden en uitvoeren van de afzonderlijke veiligheidsvraagstukken en -verantwoordelijkheden is geraamd op functie 002 Bestuursapparaat. Dit had functie 140, Overige beschermende maatregelen moeten zijn.
 - De middelen voor de borging van het Publieke Gezondheidswezen zijn geraamd op functie 710, Preventieve en curatieve gezondheidszorg. Dit had functie 700, Algemeen beheer volksgezondheid moeten zijn.
- 2) Onder het beleidsdomein Krachtige en participatieve democratie is als beleidsprioriteit directie ondersteuning (functie 002) aangemerkt. In de toelichting is vermeld dat middelen beschikbaar worden gesteld ter versterking van de uitvoeringskracht van de directies Bedrijfsvoering en Ondersteuning, Samenleving en Zorg en Ruimte en Ontwikkeling. In de toelichting is abusievelijk de directie Toezicht en handhaving niet meegenomen. Deze omissie wordt middels onderstaande toelichting rechtgetrokken.

De Uitvoeringskracht van het OLB is al jarenlang een uitdaging. De ambtenaren alsook burgers ervaren de besluitvorming en uitvoering van besluiten als stroperig. Het kan en moet beter.

Ter versterking van de Directies B&O, S&Z, R&O en T&H stelt het OLB in 2024 USD 50.000 en vanaf 2025 USD 750.000 structureel beschikbaar.

- 3) In het Amendement op de begroting voor het dienstjaar 2024 is aan het exploitatie budget voor functie 560 Maatschappelijke Leefbaarheid en openluchtrecreatie additioneel USD 450.000 toegevoegd voor de uitvoering van Recreatie van jongeren in de wijken.

In deze Nota van Wijziging wordt herprioritering van USD 300.000 uit de additionele middelen uit de exploitatie begroting op functie 560, naar het meerjareninvesteringsplan 2024 voorgesteld.

Deze noodzakelijke wijziging vloeit voort uit het essentieel belang van toegankelijke en kwalitatieve faciliteiten voor Sport en recreatie voor het welzijn van onze samenleving. Naast investeringen in nieuwe faciliteiten ter beoefening van sport en recreatie, is het ook van belang om levensduur verlengend onderhoud van bestaande faciliteiten te plegen zodat éénieder nog lange tijd gebruik van kan maken.

Vanwege de precaire liquiditeitspositie van het OLB, zijn er geen middelen daartoe beschikbaar. Hiertoe wilt het OLB structureel middelen beschikbaar stellen om de nodige investeringen te kunnen blijven doen voor het creëren en behoud van kwalitatieve faciliteiten voor sport en recreatie op Bonaire.

- 4) In navolging van voorgaande wijziging wordt voorgesteld om de subsidie bijdrage van USD 500.00, welke uit de ontvangen loterijgelden Fundashon Wegu di Number (FWNB) aan Bonaire Overheidsgebouwen (BOG) beschikbaar wordt gesteld voor het onderhoud van sportfaciliteiten, te herprioriteren van de exploitatie begroting naar de investeringsbegroting.
- 5) Voor het behoud en de creatie van adequate werkplekken om de dienstverlening aan de burgerij te garanderen zijn noodzakelijke en urgente investeringen in huisvesting ten behoeve van de directie Toezicht & Handhaving en het Bureau Eilandsecretaris nodig. Gezien de precaire liquiditeitspositie van het OLB wordt voorgesteld om de nodige middelen voor het bedrag USD 300.000 vanuit de exploitatie begroting voor Bestuurlijke samenwerking/raadsprogrammas te herprioriteren naar de investeringsbegroting.

- 6) Het advies van het Cft om een meerjarenraming voor de jaren 2025-2027 op te nemen in de begrotingswijziging en deze toe te lichten wordt opgevolgd. Het uitgangspunt voor deze raming is de meerjarenraming 2025-2027 uit de vastgestelde primaire begroting 2024. De realisatie cijfers 2023 zijn gebaseerd op de vastgestelde jaarrekening 2023. Alle wijzigingen uit de 2de begrotingswijziging met meerjarige impact zijn opgenomen in de meerjarenraming 2025-2027. Hieronder vallen met name de structurele effecten van de actualisatie van de salarisbegroting in 2024 als gevolg van de CAO afspraken, loonindexatie van 3% voor de periode 2025-2027 en de beleidsmatige begrotingswijzigingen. De loonindexatie van 3% houdt verband met de verhoging van de Vrije Uitkering voor de componenten WML en BBP indexatie.

De meerjarenraming voor de jaren 2025-2027 op functie niveau voor zowel de lasten als de baten is als bijlage aan de Nota van Wijziging toegevoegd. Additoneel is nog als derde bijlage een overzicht van de voorgestelde beleidsmatige wijzigingen en het totaal effect per jaar toegevoegd aan deze Nota van Wijziging.

Kralendijk, 29 AUG 2024

Namens het bestuurscollege van het Openbaar Lichaam Bonaire,

De eilandsecretaris.

Bijlagen:

BIJLAGE 1

LASTEN - Hoofdfunctie / functie	Rekening 2023	Begr'23 na 2e wijz.	Begroting 2024	2de BW 2024	Begr-2024 Incl 2de wijziging	Begroting 2025	Effect 2de BW	Begr-2025 Incl 2de wijziging	Begroting 2026	Effect 2de BW	Begr-2026 Incl 2de wijziging	Begroting 2027	Effect 2de BW	Begr-2027 Incl 2de wijziging
0 Algemeen bestuur	37.447	38.222	39.120	1.016	40.136	39.145	5.857	45.002	39.362	6.107	45.469	39.097	6.107	45.204
001 Bestuursorganen	3.628	4.071	3.917	954	4.871	3.680	954	4.634	3.676	954	4.630	3.676	954	4.630
002 Bestuursapparaat	31.520	31.764	32.872	-168	32.704	33.139	4.673	37.812	33.360	4.923	38.283	33.095	4.923	38.018
003 Burgerzaken	970	1.140	918	126	1.044	858	126	984	858	126	984	858	126	984
020 Eigend. niet voor openb. dienst bestemd	1.329	1.247	1.413	104	1.517	1.468	104	1.572	1.468	104	1.572	1.468	104	1.572
1 Openbare orde en veiligheid	887	881	929	10	939	910	160	1.070	910	160	1.070	910	160	1.070
130 Rampenbestrijding	343	421	177	-	177	177	-	177	177	-	177	177	-	177
140 Overige beschermende maatregelen	544	460	752	10	762	733	160	893	733	160	893	733	160	893
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	18.131	21.945	9.645	659	10.304	9.933	909	10.842	10.005	909	10.914	10.053	809	10.862
210 Wegen, straten en pleinen	16.058	19.454	7.666	92	7.758	7.897	92	7.989	7.969	92	8.061	8.017	92	8.109
211 Verkeersmaatregelen te land	158	461	82	250	332	146	300	446	146	300	446	146	200	346
222 Verkeersmaatregelen te water	1.915	2.030	1.897	317	2.214	1.890	517	2.407	1.890	517	2.407	1.890	517	2.407
3 Economische zaken	5.795	6.289	6.548	168	6.716	7.191	593	7.784	7.210	593	7.803	7.214	593	7.807
300 Dienst economische zaken	3.674	3.874	4.814	198	5.012	5.216	573	5.789	5.216	573	5.789	5.216	573	5.789
310 Handel en industrie	154	265	100	50	150	100	100	200	100	100	200	100	100	200
341 Agrarische zaken, jacht en visserij	1.967	2.150	1.634	-80	1.554	1.875	-80	1.795	1.894	-80	1.814	1.898	-80	1.818
4 Onderwijs	13.844	13.816	3.042	103	3.145	3.097	103	3.200	3.097	103	3.200	3.097	103	3.200
400 Algemeen beheer onderwijs	794	703	987	103	1.090	1.028	103	1.131	1.028	103	1.131	1.028	103	1.131
480 Gemeenschap. uitg./inkomst. onderwijs	12.391	12.454	1.322	-	1.322	1.336	-	1.336	1.336	-	1.336	1.336	-	1.336
482 Volwasseneneducatie	659	659	733	-	733	733	-	733	733	-	733	733	-	733
5 Cultuur en recreatie	8.909	9.239	5.600	528	6.128	5.428	1.703	7.131	5.428	1.753	7.181	5.688	1.753	7.441
510 Openbaar bibliotheekwerk	693	677	675	440	1.115	478	1.565	2.043	478	1.565	2.043	738	1.565	2.303
530 Sport	5.822	5.915	2.813	95	2.908	2.804	95	2.899	2.804	95	2.899	2.804	95	2.899
540 Kunst	1.903	2.145	1.685	-7	1.678	1.719	-7	1.712	1.719	-7	1.712	1.719	-7	1.712
541 Oudheidkonde / musea	251	252	252	-	252	252	-	252	252	-	252	252	-	252
560 Maatschleefbaarheid en openluchtrecreatie	240	250	175	-	175	175	-	175	175	-	175	175	-	175
580 Overige cultuur en recreatie	-	-	-	-	-	-	50	50	-	100	100	-	100	100
6 Sociale voorziening/maatschapp.werk	21.206	23.018	9.626	79	9.705	9.241	179	9.420	9.241	179	9.420	9.241	179	9.420
600 Sociale voorzieningen maatschdientst.	8.656	9.230	1.734	29	1.763	1.293	29	1.322	1.293	29	1.322	1.293	29	1.322
611 Werkgelegenheid	443	613	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
620 Maatschappelijke begeleiding en advies	0	-	-	50	50	-	150	150	-	150	150	-	150	150
630 Sociaal-cultureel werk, jeugd/jongewerk	6.994	7.761	6.015	-	6.015	6.015	-	6.015	6.015	-	6.015	6.015	-	6.015
640 Bejaardenzorg	41	58	66	-	66	66	-	66	66	-	66	66	-	66
650 Kinderopvang	4.502	4.772	1.787	-	1.787	1.843	-	1.843	1.843	-	1.843	1.843	-	1.843
651 Dagopvang gehandicapten	570	584	24	-	24	24	-	24	24	-	24	24	-	24
7 Volksgezondheid	23.979	22.186	10.763	1.563	12.326	10.720	1.900	12.620	10.720	1.900	12.620	10.720	1.800	12.520
700 Algemeen beheer volksgezondheid	5.388	3.094	1.531	342	1.873	1.485	1.467	2.952	1.485	1.467	2.952	1.485	1.467	2.952
710 Preventieve/curatieve gezondheidszorg	628	646	129	38	167	128	150	278	128	150	278	128	150	278
720 Slachthuizen	283	293	451	-47	404	464	-47	417	464	-47	417	464	-47	417
721 Reiniging	4.219	3.489	3.477	-	3.477	3.477	-	3.477	3.477	-	3.477	3.477	-	3.477
722 Riolering en waterzuivering	4.858	3.500	900	1.200	2.100	900	-	900	900	-	900	900	-	900
723 Milieu en natuurbeheer	8.300	10.852	3.762	50	3.812	3.762	200	3.962	3.762	200	3.962	3.762	100	3.862
725 Overige openbare hygiëne	303	312	513	-70	443	504	-70	434	504	-70	434	504	-70	434
730 Dierenwelzijn	-	-	0	50	50	-	200	200	-	200	200	-	200	200
8 Ruimtelijke ordening volkshuisvesting	6.230	4.983	2.194	50	2.244	2.520	375	2.895	2.520	75	2.520	2.520	-	2.520
810 Ruimtelijke ordening	-	-	-	50	50	-	375	375	-	75	-	-	-	-
822 Overige volkshuisvesting	6.230	4.983	2.194	-	2.194	2.520	-	2.520	2.520	-	2.520	2.520	-	2.520
9 Financiering/alg.dekkingsmiddelen	19.114	13.640	977	6.577	7.554	728	-	728	678	-	678	678	-	678
920 Belastingen	957	718	717	-	717	468	-	468	418	-	418	418	-	418
921 Algemene uitkeringen	12.096	11.627	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
922 Algemene uitgaven / inkomsten	6.061	395	260	-	260	260	-	260	260	-	260	260	-	260
992 Saldo gewone dienst	-	900	-	6.577	6.577	-	-	-	-	-	-	-	-	-
TOTAAL LASTEN	155.542	154.219	88.443	10.752	99.196	88.913	11.779	100.692	89.171	11.779	100.875	89.218	11.504	100.723
	-3.352	-	-	-	-	1.388	1.973	3.361	1.383	1.973	3.431	1.256	2.248	3.503

BIJLAGE 2

BATEN - Hoofdfunctie / functie	Rekening 2023	Begr' 23 na 2e wijz.	Begroting 2024	2de BW 2024	Begr.2024 incl 2de wijziging	Begroting 2025	Effect 2de BW	Begr.2025 incl 2de wijziging	Begroting 2026	Effect 2de BW	Begr.2026 incl 2de wijziging	Begroting 2027	Effect 2de BW	Begr.2027 incl 2de wijziging
0 Algemeen bestuur	8.623	10.925	4.632	-	4.632	4.729	-	4.729	4.799	-	4.799	4.579	-	4.579
001 Bestuursorganen	538	1.009	12	-	12	12	-	12	12	-	12	12	-	12
002 Bestuursapparaat	4.413	6.416	1.000	-	1.000	997	-	997	967	-	967	747	-	747
003 Burgerzaken	346	266	266	-	266	266	-	266	266	-	266	266	-	266
020 Eigend. niet voor openb. dienst bestemd	3.326	3.234	3.354	-	3.354	3.454	-	3.454	3.554	-	3.554	3.554	-	3.554
1 Openbare orde en veiligheid	1.019	561	117	-	117	117	-	117	117	-	117	117	-	117
130 Rampenbestrijding	337	361	117	-	117	117	-	117	117	-	117	117	-	117
140 Overige beschermende maatregelen	682	200	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	13.230	16.538	5.515	-	5.515	5.576	-	5.576	5.576	-	5.576	5.576	-	5.576
210 Wegen, straten en pleinen	12.108	15.376	3.860	-	3.860	3.921	-	3.921	3.921	-	3.921	3.921	-	3.921
211 Verkeersmaatregelen te land	139	396	96	-	96	96	-	96	96	-	96	96	-	96
222 Verkeersmaatregelen te water	983	766	1.559	-	1.559	1.559	-	1.559	1.559	-	1.559	1.559	-	1.559
3 Economische zaken	1.352	1.714	277	-	277	277	-	277	277	-	277	277	-	277
300 Dienst economische zaken	158	303	100	-	100	100	-	100	100	-	100	100	-	100
310 Handel en industrie	295	304	150	-	150	150	-	150	150	-	150	150	-	150
341 Overige agrarische zaken, jacht en visse	899	1.107	27	-	27	27	-	27	27	-	27	27	-	27
4 Onderwijs	11.166	11.224	99	-	99	99	-	99	99	-	99	99	-	99
400 Algemeen beheer onderwijs	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
480 Gemeenschap. uitg./inkomst onderwijs	11.166	11.224	99	-	99	99	-	99	99	-	99	99	-	99
482 Volwasseneneducatie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5 Cultuur en recreatie	4.147	4.355	287	-	287	287	-	287	287	-	287	287	-	287
510 Openbaar bibliotheekwerk	383	369	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
530 Sport	3.420	3.427	286	-	286	286	-	286	286	-	286	286	-	286
540 Kunst	342	558	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
541 Oudheidkunde / musea	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
560 Maatsch. leefbaarheid en openluchtrecr.	2	1	1	-	1	1	-	1	1	-	1	1	-	1
580 Overige cultuur en recreatie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6 Sociale voorziening/maatschapp.werk	14.044	15.264	2.266	-	2.266	1.766	-	1.766	1.766	-	1.766	1.766	-	1.766
600 Sociale voorzieningen maatsch.dienstv.	7.589	7.736	500	-	500	-	-	-	-	-	-	-	-	-
611 Werkgelegenheid	443	613	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
620 Maatschappelijke begeleiding en advies	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
630 Sociaal-cultureel werk, jeugd&jong.werk	1.610	2.368	566	-	566	566	-	566	566	-	566	566	-	566
640 Bejaardenzorg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
650 Kinderopvang	3.852	3.996	1.200	-	1.200	1.200	-	1.200	1.200	-	1.200	1.200	-	1.200
651 Dagopvang gehandicapten	550	551	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7 Volksgezondheid	13.940	12.926	5.698	-	5.698	5.698	-	5.698	5.698	-	5.698	5.698	-	5.698
700 Algemeen beheer volksgezondheid	4.276	2.063	718	-	718	718	-	718	718	-	718	718	-	718
710 Preventieve/curatieve gezondheidszorg	518	518	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
720 Slachthuizen	225	180	180	-	180	180	-	180	180	-	180	180	-	180
721 Reiniging	2.130	1.400	1.400	-	1.400	1.400	-	1.400	1.400	-	1.400	1.400	-	1.400
722 Riolering en waterzuivering	1.338	750	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
723 Milieu en natuurbeheer	5.453	8.015	3.400	-	3.400	3.400	-	3.400	3.400	-	3.400	3.400	-	3.400
725 Overige openbare hygiëne	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
730 Dierenwelzijn	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8 Ruimtelijke ordening volkshuisvesting	4.393	3.021	1.137	-	1.137	1.137	-	1.137	1.137	-	1.137	1.137	-	1.137
810 Ruimtelijke ordening	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
822 Overige volkshuisvesting	4.393	3.021	1.137	-	1.137	1.137	-	1.137	1.137	-	1.137	1.137	-	1.137
9 Financiering/alg.dekkingsmiddelen	80.276	77.692	68.416	10.752	79.168	70.615	13.752	84.367	70.798	13.752	84.550	70.938	13.752	84.690
920 Belastingen	25.742	24.775	24.367	2.200	26.567	24.697	2.200	26.897	25.143	2.200	27.343	25.546	2.200	27.746
921 Algemene uitkeringen	53.230	51.906	43.986	7.552	51.538	45.869	11.552	57.421	45.606	11.552	57.158	45.343	11.552	56.895
922 Algemene uitgaven / inkomsten	1.304	82	63	-	63	49	-	49	49	-	49	49	-	49
992 Saldo gewone dienst	-	929	-	1.000	1.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
TOTAAL BATEN	152.190	154.219	88.443	10.752	99.196	90.301	13.752	104.053	90.554	13.752	104.306	90.474	13.752	104.226

BIJLAGE 3

De beleidsmatige begrotingswijzigingen en de bekende effecten per jaar zijn als volgt opgenomen in de meerjarenraming.

Funcctie	2024	2025	2026	2027
001 - Bestuursorganen	400.000	400.000	400.000	400.000
002 - Bestuursapparaat	687.500	4.620.000	4.870.000	4.870.000
140 - Overige beschermende maatregelen	50.000	200.000	200.000	200.000
211 - Verkeersmaatregelen te land	50.000	100.000	-	100.000
222 - Verkeersmaatregelen te water	50.000	250.000	250.000	250.000
300 - Dienst economische zaken	275.000	650.000	650.000	650.000
310 - Handel en industrie	50.000	100.000	100.000	100.000
510 - Openbaar bibliotheekwerk	375.000	1.500.000	1.500.000	1.500.000
580 - Overige cultuur en recreatie	-	50.000	100.000	100.000
620 - Maatschappelijke begeleiding en advies	50.000	150.000	150.000	150.000
700 - Algemeen beheer volksgezondheid	375.000	1.500.000	1.500.000	1.500.000
710 - Preventieve/curatieve gezondheidszorg	37.500	150.000	150.000	150.000
722 - Riolering en waterzuivering	1.200.000	-	-	-
723 - Milieu en natuurbeheer	50.000	200.000	100.000	200.000
730 - Dierenwelzijn	50.000	200.000	200.000	200.000
810 - Ruimtelijke ordening	50.000	375.000	-	75.000
992 - Algemene uitgaven / inkomsten	7.000.000	-	-	-
Eindtotaal	10.750.000	10.445.000	10.170.000	10.445.000